

*** *Bibliographical information*

***

*** *Author: Johannis Loccenius (Johan Locken) (1598-1677)*

*** *Title: Johannis Loccenii Rerum Svecicarum Historia: A Rege Berone tertio usque ad Ericum decimum quartum deducta, & pluribus locis, quam antehac, auctior edita. Accedunt: Antiquitates Sveo-Gothicæ.*

*** *Publisher: Holmiæ, Ex Officinâ Johannis Janssonii, Regii Typographi. 1654*

***

*** *Short title: Rerum Svecicarum Historia (here: Observationes Historicæ)*

*** *Date / place of publication: Stockholm 1654*

*** *Edition: 2nd (1st: 1615: Historia / 1647: Antiquitates)*

*** *Printed / published by: Johannes Jansson (1596-1664?)*

***

*** *Note on authorship*

***

*** *The authorship of the first text, the Historia, is disputed. Sources indicate, the text was originally authored by Eric Olai (1425-1486) and first published by Johannes Messenius in 1615 under the title Historia Svecorum Gothorumque.*

*** *The appended Observationes reproduced here are authored by Loccenius as well as the second text, the Antiquitates.*

***

*** *Editorial note*

***

*** *This document contains the pages 345-361 of the aforementioned title, i.e. only the Observationes Historicæ.*

*** *It has been transcribed by Björn Dade / Cph.*

*** *Date: 30 July / 6-8 August 2009*

***

*** *Except where indicated, orthography and punctuation of the text, including its usage of 17th century Neo-Latin have been preserved.*

*** *For the benefit of modern readers, the letter 's' in its long form ('long s') has been replaced throughout the text with the terminal form ('short s') as in modern usage. NB: This applies also to the passages using Fraktur type.*

*** *For the ease of reading, passages set in Fraktur and Greek alphabet have been annotated and provided with transliterations into Latin alphabet.*

***

*** *Document identifier: NQ0004v2-090808Loccenius*

*** *Document source: www.quisquilia.net*

*** *Made available for the public in Adobe PDF file format.*

*** *Keywords: Johannes Magnus (Johan Månsson); History; Historiography; Nordic Mythology; Scandinavia: Sweden, Denmark*

*** [345 (not paginated)]

OBSERVATIONES HISTORICÆ.

*** [346 (not paginated)]

Lectori S.

Quum variantes quædam Historicorum Sueticorum narrationes occurrerent , quædam etiam dubia documentis publicis aut adsertionibus fide dignorum authorum ulterius firmanda essent , quod commodè in ipso contextu propter continuam historiæ seriem fieri non poterat; visum est isthæc seorsim paucis observare, & huc ad finem Annalium rejicere.

IOHAN-

347

JOHANNIS LOCCENII BREVES OBSERVATIONES HISTORICÆ

Ad vitam Beronis vel Biörnönis III.

BERO vel BIÖRNO III.) Iohannes Magnus lib. xvii. Historiæ Sueticæ cap. vii. in fin. hunc Biörnönem vel Beronem ejus nominis secundum facit : quum tamen sit tertius; uti Baazius lib. i. Hist. Eccl. Sued. cap. iv. & vi. rectè quoque notavit. Idem ex Iohanne Magno , si rectè inspiciatur, constat. Primus enim istius nominis Rex Sueonum & Gothorum est , cujus ipse mentionem facit lib. viii. suæ Historiæ cap. xxvi. alter, cujus meminit eodem libro cap. xliv. Ergo hic erit tertius , quem narrat lib. xvii cap. i. Quamvis autem Iohannes Magnus iniiciat mentionem Biörnönis lib. i. cap. xiii. tamen hîc in censum non venit: quum fuerit rex solorum Gothorum; & Sueones tunc à Gothis divisi sub iudicibus vel regulis egere. Michael VVexionius Gyldenstolp lib. ix. Descript. Suec. cap. i. & Suaningius in Chronologia Danica hunc nostrum Beronem ponunt quartum. Haud dubiè ab illo Berone , cujus meminit Ioh. Magnus dicto lib. i. cap. xiii. calculum deduxerunt ad hunc nostrum , & sic erit quartus. Sed de hac differentia paulò ante dixi.

Saxo lib. viii. Hist. Dan. circa fin. & Meursius Hist. Dan. lib. i. pag. 36. col. 2. in vita Gotrici cognomento Liberalis.

Ad Vitam Brautamundi.

BRAUTAMUNDUS) Erico Vpsal. lib. i. Hist. Suec. pag. xxxiv. Messenio Scondiæ illustratæ MS. tom. i. Brautamundus aliisque nonnullis dicitur. Verum ejus & proprium nomen fuit Amandus. Postea Brautamundus appellatus est à

prisca voce Gothica *Braut* ^[*** Braut] vel *Bráth* ^[*** Bráth] via : quod excisis & eradicatis superfluis silvis æquavit viam.

Ad vitam Caroli VII.

Indeque Ferrei lateris cognomen accepit) Pontanus lib. I. Histor. Danic. pag. 37.

Nobilissimus Huitfeldius Biörnnonem ferrei lateris, vulgo Iernside, cognomento afficit, authore ex quo id habeat, non addito. Imo Saxo Sialandus Hist. Danic. libr. IX. pag. 172. ita refert: Biörnus quod integer hosti cladem ingesserat, tanquam à ferrei lateris firmitate sempiternum usurpavit agnomen. Et Snorro Sturlæsonius in Chronico Norveg. Pag. 118. Biörn Järnside Lodbrocks Son togh Vpsalaríjke och Swärige och begge Gotland ^[*** Biörn Järnside Lodbrocks Son togh Vpsalaríjke och Swärige och begge Gotland] . i.e. *Biörnus ferrei lateris occupabat Vpsaliæ regnum & Sueciam & utramque Gothiam. Krantzius lib. v. Suec. Hist. cap. III. Omnes qui prælio interfuere, graviter vulnerati sunt, præter unum Regneri filium Biörnnonem, qui ex ea re nomen accepit, ut Ferrei lateris diceretur. Nec ejus nominis usurpatio aliis ex simili occasione inusitata fuit. Ita Emundus Ethelredi Anglosaxonum regis filius Ferreum latus (Järnside ^[*** Järnside]) vulgò nominabatur, quod esset animi & corporis viribus ferox, ut est apud Pontanum lib. v. Hist. Dan. pag. 148. In legibus Edovardi regis Anglosaxon. cap. XXXV. est Yrenside, ubi ad oram libri notatum est: id est ferreum latus, quasi Jserenside ^[*** Jserenside] per epenthesis. Ita Henricus Comes Holsatiæ ferreus ab invicta fortitudine vel robore corporis & animi cognominatus est.*

Non à lana, ut vult Saxo, qui laneum campum nuncupat, sed, ut videtur, ab Odini vel felio vel socio Vllero) Verus est nomen Vlleraaker ^[*** Vlleraaker] vel Vlleraaker ^[*** Vlleraaker] / & Vlleraakerhäradh ^[*** Vlleraakerhäradh] / territorium prope Vpsaliam, idem appellationis hodieque retinet. Et in VVestrogothiæ Kylensi territorio duæ insulæ à situ Ofwerulleröö ^[*** Ofwerulleröö] & Yterulleröö ^[*** Yterulleröö] dicuntur, quarum mentio in Testamento Gustavi I. Sed unde hoc nomen traxerit, et occasione disquirendum. Saxo lib. IX. pag. 170. edit Stephania v.13. à lana (Vlle ^[*** Vlle]) deducere conatur: *Apud campum, inquit, qui Latialiter laneus dicitur. Stephanus in Notis ad hunc locum pag. 189. ex Regneri Epicedio quoque Vllur aaker ^[*** Vllur aaker] dici notat, & esse locum in Suecia, ubi acre prælium commissum est. Antiquum id nomen esse, ante dixi: quod MS. Chronicon S. Olai fati-*

firmat,

firmat, ejus mentionem aliquoties faciens : For Jarl Hialti auster allt i Swediod / en er han sotti upp a Landit / tha sendi han men sina fram fire till Vppsala / oc sendi ord Ingigerdi Konungs Dotter / att hon skyllöi fara ut a Vllar aker i moti honom ^[*** For Jarl Hialti auster allt i Swediod / en er han sotti upp a Landit / tha sendi han men sina fram fire till Vppsala / oc sendi ord Ingigerdi Konungs Dotter / att hon skyllöi fara ut a Vllar aker i moti honom] . Comes Hialtus proficiscebatur versus

Oriente in Sueciam. Quum verò in superiorem tenderet regionem, viros suos præmitiebat Vpsaliam & nunciari jubebat Ingigerdi Regis filie, ut ipsi obviam ad Vlleri agrum procedere vellet.

Et alibi: Hialti svarar : Ek rid ut a Vllar aker með Ingigerdi Dotter tine ^[*** Hialti svarar : Ek rid ut a Vllar aker með Ingigerdi Dotter tine] . *Hialtus respondet: Exspatior equo ad Vlleri agrum cum filia tua. Et pluribus locis non semel. Stephanus verò quoque reddit laneum campum, quasi à lana esset. Sed hoc alienum. Livius lib. XLII. p.m. 809. pro prodigio refert, quod Priverni lana pullâ terrâ enata sit. Mea conjectura est, salvâ aliorum, à Vile Odini filio, vel, ut nonnulli volunt, Vuli vel Uuli ejus fratre, vel Vllero ejus socio, (de quibus Stephanus in Saxonis Hist. Dan. lib. III. pag. 82. & lib. VI. pag. 137.) sic dictum: cui ob insignem artem, ut putabant, magicam istos agros tribuerint, vel quod ipsis concedentibus*

eò coloniam deduxerit. Sed & Vlltuna ^[*** Vlltuna] propinquum hodieque Vpsaliæ prædium videtur olim ejus sedes fuisse: cui ditio vel territorium proximum fuerit subjectum. Velut à Semingo Odini F. Semingehundrat ^[*** Semingehundrat] / Sueciæ præfectura nomen accepit. Inter socios autem Odini refertur etiam Vllerus ab Arngrimo Ionæ in suis ad Stephanium literis anno MDCXXXII. scriptis : *Migrationis Asiaticæ principes ÆSER Asiatici dicti sunt: cujus singulare est AS vel AAS, ipsi Odino κατ' ἔξοχην* ^[*** kat' exochen] *aitributum, cum adjecto: den Almegste åas* ^[*** den Almegste åas]. *Hi fuisse traduntur numero XV. vel eo plures, quorum etiam nomina extant. i. Odinus, alio nomine Yggur* ^[*** Yggur]. ii. Thor ^[*** Thor]. iii. Yngur ^[*** Yngur] vel Ynguar ^[*** Ynguar]. iv. Freye ^[*** Freye]. v. Vidar ^[*** Vidar]. vi. Balldur ^[*** Balldur]. vii. Eyr ^[*** Eyr]. viii. Nordiur ^[*** Nordiur]. ix. Bragie ^[*** Bragie]. x. Hoddur ^[*** Hoddur]. xi. Forsete ^[*** Forsete]. xii. Loke ^[*** Loke]. xiii. Vale ^[*** Vale]. xiv. Vllur ^[*** Vllur]. xv. Hånir ^[*** Hånir]. Ab isto decimo quarto Vllur vel Vllero, nisi à filio aut fratre Odini, de quibus paulò ante, Vllur åker ^[*** Vllur åker] nomen traxisse ex ea quam dixi causa videtur. Idem confirmati queat ex Iohanne Messenio Scondiæ illustratæ MS. tom. i. *Ollerus ex simulacro responsa dedit. Postea ab Othino Vpsalia pulsus in Daniam, insignis magnus &c.* Olerum ille vocat, quem alii Vllerum; item Aullerum vel Aullarum. Sic in S. Olai Chronico MS. *Freinvider oc Arnvider ridu ut a Auller åker* ^[*** Freinvider oc Arnvider ridu ut a Auller åker].

Frein-

350

OBSERV.

Freinvidus & Arnvidus exspatiebantur in Aulleri agrum. Frequens enim pro ratione idiomatis appellationes hîc variare: velut Olaus Olle / Olle ^[*** Olle / Olle] vulgò diversè nuncupatur.

Ad Vitam Biörnnonis IV.

Saxo) lib. IX. p.m. 172. Idem ob conspicuæ fortitudinis meritum Suetica prælatione donatus.

Ad Vitam Ingiældi.

Ingevaldus) quidam Ingellum, alii Ingevallum appellant, ut videre est apud Iohannem Magnum lib. XVII. cap. VIII. sunt tamen, qui rectius Ingiældum vel Ingevaldum appellari sentiunt. Ita enim in quibusdam Chronicis MSC. est. Ingeldus Erico Vpsal. dicitur.

Vidfaren ^[*** Vidfaren] vid Eric. Vpsal. lib. I. Histor. Suec. pag. 34. Sic in quodam Chronico MS. *Fale hin unge war en vidfaring* ^[*** Fale hin unge war en vidfaring]. *Falo junior longè peregrinatus erat.*

Alia mali caussa) Eandem refert Ioh. Messenius Scondiæ illustratæ tom. I. in vitâ Ingelli.

Ad Vitam Amundi cognomento Annosi.

Canutus Amundum petit. &c.) Eric. Vpsal. lib. I. pag. 35. & lib. 2. pag. 66. non à Canuto ^[*** Editor's note: The "t" in "Canuto" is printed upside down.] *ipso, sed Vlfone cæsum Amundum refert. Sed ille videtur sequi Chronicon Norveg. quod ad Vlfonem refert pleraque, quæ nostri Annales de Amundo habent.*

Ad Vitam Amundi cognomento Vilis.

Quod Scaniam à Gothia distinctis limitibus secrevit) Quamquam pro fabula habet Iohannes Magnus lib. XVIII. Hist: Suet. cap. VII. ubi ait: Hic silentio implicanda non est insignis quædam fabula, quam nonnulla Danicarum Historiarum fragmenta præ se ferunt, de terminis, ut dicere volunt, inter Schoningiam, Vestrogothiam & Smalandiam tempore hujus Amundi Vilis & Suenonis ejus nominis primi Danorum regis. Quæ quidem assertio non solum Saxoni Danico verum etiam

rationi temporis & ipsi veritati omninò repugnat. Quod ita porrò probatum it, dum Amundum cognomento Vilem non Suenoni regi Danie, sed Canuto ejus filio coætaneum fuisse ostendit. Sed quid si hic Amundus ex nonnullorum sententiâ proximè ante Ericum Victoriosum ponatur ? uti notat Ericus Vpsal. lib. 2. pag. 69. Aut si dicto ordine locandus sit ex fide veterum Anna-

lium,

351

HISTOR.

lium, *potuit foriè esse, ut valde juvenis haberet principatum & pueriliter ageret, metas ponendo prædictas (sunt verba Erici dicto lib. pag. 70) & id circo depulsus à regno; sed longævus effectus, ad principatum reversus emendare voluerit, quod deliquit. Quidquid sit, quod veteres nostri scriptores non accuratè observarint rationem temporis, in comperto est. Veritatem autem rei adstruunt non solum historiæ & leges Danicæ, sed etiam Sueticæ. Ericus Vpsal. lib. III. Hist. Suet. pag. 65. Amundus Slemma temeritate sua vel caussâ aliâ quavis insanâ, Danorum forte, ut sæpe contigerat, inductus astutiâ, Scaniam divisit à Sueciâ limitibus designatis. Aliud vetus Chronicon MS. Amund Slemme thy han var fliskär oc ey godhär ackhra i thy måle han vill 'främta. Han gjorde skiäl mällin Swärikis oc Danmark / swa sum fighr / i Landamärum* ^[*** Amund Slemme thy han var fliskär oc ey godhär ackhra i thy måle han vill 'främta. Han gjorde skiäl mällin Swärikis oc Danmark / swa sum fighr / i Landamärum]. *Amundus vilis aut dissipator cognominatus, quia profusus & negligens erat in negotiis peragendis. Ille limites faciebat inter Sueciam & Daniam, ut perhibetur, in finibus. Idem firmant leges Vestragothicæ: Emunder Slemman war Konurgi Vpsalun / oc Swen Tiuguskiäg i Danmark. Ther sattu riftir / mällin Swerikis oc Danmark* ^[*** Emunder Slemman war Konurgi Vpsalun / oc Swen Tiuguskiäg i Danmark. Ther sattu riftir / mällin Swerikis oc Danmark]. *Emundus vilis rex erat Vpsaliæ & Sueno barbæ bifidæ in Dania. Illi limites ponebant inter Sueciam & Daniam. Quamvis autem Cl. VVormius in Notis ad Fragmentum Codicis Sialandici MS. de limitibus regnorum Sueciæ & Daniæ vel neget vel dubitet, Codicem LL. VVestrogothicarum exstare; tamen non est quod dubitet, quum in Archivo hujus regni veteri membrana scriptus exstet: quem totum perlegi & ex eo istam limitum distinctionem descripsi. Sed ad priora. Quibus accedit & illud, quod ipse Iohannes Magnus lib. XVIII. Historiæ suæ cap. IX. Stenchillum Danos ob regnorum limites bello aggressum superasse scribit, & cap. XI. eod. lib. Ingonē subjugasse Scaniam & regno restituisset. Ergo ante fuit limitibus divisa, & à regno Sueciæ avulsa.*

Inter Blekingiam & Moringiam non Norvegiam, ut Iohannes Magnus existimabat) Iohannis Magni verba sunt dicto libr. XVIII. cap. VII. circa finem: Nisi fortè invicibile argumentum pro Danis faciat, quod sextus lapis limitaneus positus fuisset inter Blekingiam & Norvegiam, quod quam ineptè dictum sit, facile novit, qui longissimam distantiam inter eas terras novit ^[*** Editor's note: Print text here is partly illegible and appears as "?as t erras"]. In legibus VVestrogothicis est: Mellan

Ble= ^[*** Ble-]

352

HISTOR. SVEC.

Blekings och Möre ^[*** Mellan Blekings och Möre]. In legibus Scanicis est Mellan Bleking och Möre ^[*** Mellan Bleking och Möre]. In LL. Sialandic. Mellan Bleking och Möre ^[*** Mellan Bleking och More]. *Inter Blekingiam & Moream vel Moringiam, ut aliàs vocant. Hinc error Iohannis Magni natus videtur, dum pro More / Diorre* ^[*** More / Diorre] fortè in suo Codice scriptum reperit, aut, si rectè scriptum, non satis animadvertit. Quo nomine vehementius à VVormio in Notis ad dictum fragmentum pag. 32. v. 14. perstringitur.

Ad Vitam Halstani.

Ericus Vpsal. lib. II. Histor. in vitâ Halstani : *Invenitur in quibusdam Chronicis , quod post Ingonem regnaverit ejus filius Ragvaldus & Helena regina , & Philippus patruelis Ragvaldi &c.* Idem Iohannes Magnus lib. XVIII. suæ Hist. cap. 23.

Ad vitam S. Erii.

Fåle Bure) Rectius absque diphthongo scribitur *Fale*. Sic enim in vett. Chronicis appellatur, ut postea accepi. Ioh. Bureus p. m. quondam Antiquarius Regius ex illis in Genealogia Bureorum hoc Excerptum notavit : *Fale i Byrestadh höfvidzman för Hellsingarna som hemnades S. Erikz död / blef flagen wid Falebroo / som der af fick namn* [^{***} *Fale i Byrestadh höfvidzman för Hellsingarna som hemnades S. Erikz död / blef flagen wid Falebroo / som der af fick namn*] 1161. 18 Maij. id est : *Falo in Byrestad dux Helsingorum qui ulciscabantur S Erii mortem , occubuit ad pontem Falensem , qui inde nomen nactus est ,* 1161. 18. Maij. Quod si verum est, non potuit ejus curâ extrui templum Dannemarchiæ , ut quidam referunt: quum ille antea cæsus fuerit. nisi ab ejus posteris & hæredibus è Danorum spoliis excitatum & exstructum fuerit. Ab hoc Bureorum familia genus suum ducit , ut mihi indicarunt Iohannes & Nicolaus Bureus fratres , ille Professor Mathes. in R. Acad. Vpsaliensi, hic R. judicii Holmensis Secretarius; & excerpta quædam MSta de isto Falone & ejus stirpe mihi communicarunt.

Primum nactus est tumulum insacello) Nostra ætate claris: p.m. senex Ioh: Bureus casu in præfurnio civis Vpsal. reperit lapidem, S. Erii tumulo, ex intervallo temporis, ut videtur, non statim à morte ejus impositum , cum hac inscriptione :

En lector celebri lapis iste est dignus honore.

Hic etenim sanctum requievit corpus ERICI.

Hunc ex umbrâ & fumo in lucem retraxit Ioh. Bureus, jus-

suque

353

LIB. V.

suque Regio , prope scrinium S. Erii in æde sacra locavit. vid Messen. in Tumb. cap. IV.

Ad vitam Canuti.

Sigtunam Sitonum populi nomine signasse Tacitum nonnulli volunt) In ea sententia est Pontanus in descriptione Daniæ pag. 689. 690. 691. in his Taciti verbis fundata: *Suionibus Sitonum gentes continuantur*, qua Sigtunenses à Sitonibus ortos putat. vid. pag. 673. & alibi. Alias Sigtunam à Siggone R. conditore nostrates scriptores dictum velle constat. vid. Ioh. Magnus Hist. lib. I. cap. VII. Messenius Sueopentaprotop. cap. XI. Alii ab Odino , quum ex Asia huc advenisset , exstructam & filii sui nomine appellatam volunt. Sic Stephanus in Saxonis lib. VI. Hist. Dan. pag. 136. ex Eddæ Mythologia & Chronico Norveg. Snorronis Sturlæsonii notat: *Elegit sibi hic locum civitati exstruendæ idoneum, quem vocabat SICTVM de filii sui nomine.* Et pag. 138. *Othinus ad fluvium Loger incolere cæpit , ubi civitatem condidit Sigtunensem.* Quinam verò Sitones primi origine fuerint , non satis inter Geographos constat. Cluverius lib. III. Germ. antiq. cap. XLI. pag. 669 & alii nonnulli ad Norvegos referunt. Sed Pontanus ad eos referri posse negat, dum Tacitus non contiguos esse, sed continuari Suionibus ait. Sittuna vel Settuna pagus prope Sigtunam, non procul à Sitonibus abludere videtur. Et Adamo Bremensi urbs *Sictona* dicitur. Sed hæc aliis ulterius disquirenda relinquo.

Ad vitam Suercheri III.

Bellum à Folcone duce eximio administraretur) Folco ab Erico Vpsal. lib. III. Hist. Suec. p. m. 103. & à Pontano Hist. Dan. lib. 6. pag. 306. appellatur. Alii verò Falonem vocant: quem Falonis senioris , de quo in vita S. Erici , filium aut nepotem fuisse scribunt, & magno præsidio fuisse Erico decimo in bello contra Suercherum: unde ab eo insignibus honoris, nobilitatis & opibus auctum notant.

Ad vitam Magni Ladulås.

Factionis principes capite plexi sunt) justo crudelius, ait L. Paulinus in huius regis vita. quod non videtur, quippe in rebelles.

Ad vitam Birgeri Magni F.

Ad exemplum Didonis) sive verum sive fictum, nam pro fabula

à vi-

354

OBSERV.

à viris doctis habetur, pro eadem dudum explosa; licet Virg. 1. A En. 372. Appianus bell. Pun. pag. I. Iustinus lib. 18. Hist. cap. 6. tale quid etiam de Didone Carthaginem exstructura referant ; cujus exemplum Birgerus imitatus videtur. Præter Scaligerum, Vossium & alios vid. Bochart. Geograph. Sacr. part. post. lib. I. cap. XXIV. pag. 513.

Ad vitam Magni Smeek ^[*** Smeek].

Vt ex literis Valdemari liquet) literæ Valdemari Regis Daniæ, quibus alienavit & transtulit in Magnum Regem Sueciæ pro certa pecuniæ summa Scanium , Hallandiam , Blekingiam &c. ex Archivo regni Sueciæ descripta, & Latinè versæ , tales sunt:

Omnibus has literas audituris aut visuris salutem dicimus. Nos Valdemarus D. G. Danorum & Slavorum Rex, Dux Esthoniæ. Conscientia nobis suadet dictatque , ut illæ partes quæ regnis conciliant pacem & concordiam , præsertim his regnis vicinis & eorum imperio , dirigantur ad sinceram constantiam & perpetuitatem : ut omnes fideles subditi , qui in pace & tranquillitate degere volunt, absque impedimento ulterius Dominum nostrum Iesum Christum, Servatorum nostrum pacisque conditorem piè colant : & ut Regi suo omni fide & obsequio ætatem addicti sint. Postquam regnum Daniæ post charissimi nostri Parentis Regis Christophori quondam Danorum & Slavorum Regis mortem, cujus animæ Deus propitius sit , ad longum tempus rege vacabat , & proh dolor eo tempore multi extranei & improbi homines nobile istud regnum miserum in modum vexabant & devastabant , ac primaria nobilitas & alii boni viri in Scania, Hallandia & Lystria cum mercatoribus & populo animadvertabant , se multifariam aliorum servitio & tyrannidi, sævæ dominationi & oppressioni contra omnem honestatem, fas & æquum obnoxios esse , ita ut eorum privilegia , leges , jura & vetera instituta , quibus eorum majores & incolæ olim frui erant, penitus essent depravata . Insuper deprehendebant rapinis & incendio aliisque infinitis malis ita se affligi & perdi , ut nec interdiu nec noctu scirent , se tutos esse in corpore aut fortunis ; idcirco plerique ordinis equestris & plebeii deserebant patriam suam , bona & prædia , & ut servarent vitam , confugiebant ad Celsissimum Principem ac Dominum Dn. Magnum Sueciæ & Norvegiæ Regem, dilectum nostrum cognatum , in sui securitatem & præsidium , ut

eos

eos prudenti & regia sua potestate à tali angustia , onere & vi libeberare vellet. Et ad eum habentes singulare refugium , eligebant eum sibi Regem & verum Dominum , obligantes se illi homagio & fide in perpetuum. Post aliquod tempus prænominatus Serenissimus Princeps Rex Magnus Suedorum & Norvegorum Rex miserabatur eorum servilem conditionem & ingentem ruinam , considerans qua ratione eos à tam violenta dominatione absque bello & sanguinis effusione vindicare posset. Itaque ad se recipiebat ante dictas provincias & arces , quæ pignori datae erant Illustrissimo Principi dilecto patruo , Domino Iohanni , Comiti Holsatiæ & Stormariæ à dilecto nostro parente Rege Christophoro, pro ingenti pecuniæ summa , nimirum triginta quatuor millibus selibris argenti puri , ponderis Coloniensis , sibi & regno Sueciæ non sine magno incommodo & expensis. Ideo multos ex suis civibus obsides dabat : quod ipsi & Regno non levi detrimento ac præiudicio erat , velut expressè scriptum est, in literis & documentis comitis Iohannis. Cum ergo perpenderemus fidelitatis & homagii obligationem, quam prædicti Scaniæ, Hallandiæ & Blekingiæ incolæ , nominato Serenissimo Principi , Regi Sueciæ præstiterunt ^[*** Editor's note: The first "r" in "præstiterunt" is printed upside down.] , idque literis & promissis confirmarunt, & simul grandem pecuniæ summam, quæ expendebatur dicto modo , & ingentes impensas ac dispendia quæ subsequebantur ; Item ponderantes , quod Regia fide & existimatione promiserimus prænominato comiti Iohanni , in multorum bonorum virorum tam Danorum quam Germanorum præsentia , eo tempore quo decernebatur Lubecæ de nostri cooptatione in nostrum Regnum , omnia pacta conventa inter præfatum Regem & Comitem Iohannem de dictis provinciis earumque oppigneratione in omnibus capitibus & articulis omninò integra servare ; ita tamen ut has nostras literas aut quemcunque earum articulum , cujus in illis fit mentio , dicto Regi Sueciæ vel ejus juri , literis aut obligationibus nequaquam fraudi esse velimus , sed potius illas & omnia earum capita nostris literis , consensu & confirmatione nostra ulterius & in optimâ formâ communire illis quorum interest: ut omnis res Serenissimo Principi prænominato Regi Sueciæ , dilecto nostro cognato ejusque posteris ac successoribus Coronæ Sueciæ sit absque damno. Et ut inter dictum Regem Sueciæ ejusque successores & posteros ab una parte , & Nos nostrosque successores & posteros ab altera parte stabilior pax , charitas & amicitia crescat & conservetur , & ut utriusque regni subditi de

cætero

Z

cætero sibi invicem securitati & amori sint, alienamus his patentibus literis, quæ inviolatæ servabuntur; nuncupatas provincias, Scaniam, Hallandiam, Blekingiam, Lystriam & Huenam, cum omni jure regio, quod in illis provinciis ad nos pertinebat, cum omnibus earum possessionibus, arcibus, officinis monetariis, territoriis, præfecturis, redditibus & jurisdictione, cum Senatus nostri, Præsulum Ecclesiæ aliorumque bonorum virorum in nostro regno, consilio & unanimes consensu, non coacti nec inviti , sed spontaneo motu; & transferimus liberas ab omni contradictione aut inquietatione à Nobis nostrisque posteris Corona Daniæ in potestatem Regis Magni in perpetuum dominium, renunciantes omni juri, potestati & proprietati pro Nobis, nostris hæredibus & successoribus Regni Daniæ Coronâ his nostris patentibus ^[*** Editor's note: The letter "e" in "patentibus" is missing in print; hence it appears as "pat ntibus".] literis & sigillo. Porrò pollicemur Regiâ nostra fide & autoritate , quod reverendus pater in Domino Archiepiscopus Lundensis, qui nunc est, ejusque Ecclesia, Capitulares & Clerus ibidem, quoad corpora, jura ac privilegia sua ubique in regno Daniæ, ut & suffraganei ejus aliique immunes & indemnes erunt. Eadem neutiquam diminuemus aut impediemus sive per

Nos ipsos , sive quemquam eorum qui Nobis subjecti sunt. Sed eos regia potestate & singulari favore protegemus. Renunciamus item in dictis capitibus & articulis omni juri , exceptioni & modo in legibus expressis , quibus dominia sibi quis acquirere sive civilia sive ecclesiastica possit. Pariter renunciamus illi exceptioni in jure , quæ vult , quod universalis contrad.ctio vel protestatio in legibus nihil possit. Item omnes clausulas & dictos articulos bona & Regia fide servabimus, nec rescindemus vel Nos vel aliquis nostrorum, quacunque occasione aut prætextu. Sed ut eò strictius observentur; volumus & expressè consentimus, si accideret, quod Deus prohibeat, ut contra aliquem dictorum articulorum faceremus , integrum fore nostris infra nominatis Fidejusscribis, nobis hostili modo se opponere , quod nemini noxæ erit , & ante nominato Regi Sueciæ ejusque successoribus contra Nos cum vitâ fortunisque suis subsidio esse. In rei fidem ac testimonium sigillum nostrum his literis affigi curavimus.

Porro Nos Ludovicus D.G. Marchio Brandeburgensis & Lusatia, Comes Palatinus Rheni, Dux Bavariæ, Imperii Archicamerarius, Bugislavus, Dux Stetini, Iohannes Comes Holsatiæ, Frater Iohannes in Roschild, Frater Tycho Berglan, Frater Nicolaus in Noous & Sueno in Aårs ^[*** Editor's note: The letter "å" is printed in Fraktur type.] *, Episcopus Henningus Skarpenbergh, Iohannes à Platzen, Petrus Vendelbo, Fridericus à Locken, Nicolaus*

Ni-

357

HISTOR.

Nicolai Vlf, Henricus Nicolai, Ingo Æschilli, Petrus Gothi, Petrus Grubbe, Iacobus Ingelonis, Inguarus Eguardi, Andreas Iohannis de Estorp, Paulus Slop. Escherus Brook & Iohannes Armiger, bona fide & existimatione promittimus omnes & singulos supra scriptos articulos, firmos & inviolatos servatum iri. Atque si contingere posset, quod Deus avertat , ut dictus Rex Valdemarus contra quemcunque articulum faceret, Nos prænominati dicto Principi Serenissimo Regi Magno ejusque successoribus fideliter suppetias feremus contra illum. In majorem rei securitatem nostra sigilla cum Serenissimi Principis Regis Valdemari sigillo appendi curavimus. Actum & scriptum Helsingburgi Anno Christi MCCCXLI. 8. die post Ioh. Euangelist.

NOTA.

Non turbabit lectorem , quod superius in his literis triginta quatuor mille selibræ argenti exprimantur, cum alibi major summa ponatur. Nam prima vice, ut in his literis, convenit de dictâ summâ , altera vice nimirum anno MCCCLIII. de quadraginta novem millibus selibris, ut est in aliis Valdemari Regis Daniæ literis , quæ exstant in Chronico Suetico Gustavi I. part. 1. pag. 47. & seqq. tandem de septuagies mille argenti puri marcis, ut Pontanus lib. vii. Hist. Dan. pag. 455. testatur. Idem ib. testatur, prima vice triginta quatuor atque inde decem millia marcarum persoluta, donec paulatim quod erat reliquum expungeretur. Chronologi testantur jam anno MCCCXXII. & postea MCCCXXXII. agi cæptum à Danis cum Magno de harum provinciarum alienatione : quod deinceps anno MCCCXLI. & MCCCXLIII. continuatum & consummatum est.

Ad vitam Alberti.

Literæ Vplandorum ad Gothos) extant apud Pontanum lib. viii. Hist. Dan. pag. 497.

Vitalianorum fratrum) Vitalie ^[*** Vitalie] *Suecis & Germanis dicitur & accipitur pro annona , vel re cibaria , unde homines vivunt, à Latino victu, aut victualibus, ut vocant, vel Italico vettovaglia deductum vocabulum.*

Aliisque ornamentis aureis in publicum collatis redemptum fuisse) Id etiam de Suenone II. Rege Daniæ refert Meursius Hist. Dan. lib. iii. p. 50. col. 2.

358

OBSERV.

Ad vitam Erici Pomerani.

Vndecimo Calendarum Augusti lectus est) Hic numerus supplendus est in lapide cui inscriptum tempus electionis Erici, qui adhuc adservatur in prato Morensi. Verba hæc sunt: ANNO DOMINI MCCCXCVI. ELECTVS EST IN REGEM SVECIAE IN HOC LOCO ILLVSTRIS REX DOMINVS ERICVS CALENDARUM AVGVST: supple XI. CAL. AVGVST: ut recte observavit Pontanus lib. IX. Hist. Dan. pag. 526.

Benedictus Svenonis) Ita quidam Annales, alii Benedictum Stenonis vocant , imprimis Ericus Vpsalien. Laurentius & Olaus Petri.

De sua filiique ob crimini ipsis datum Danicorum partium studium proscriptione graviter cum eo contendit) In quodam Chronico Germanico MS. est, ex æmulatione imperii contentionem, & inde necem ortam esse. Anno 1426. ward Hauptman Engelbrecht von Mans Bendson erschlagen / weil auff in die wahl zum Reichsfürsten kommen ^[*** ward Hauptman Engelbrecht von Mans Bendson erschlagen / weil auff in die wahl zum Reichsfürsten kommen]. Sed vera causa erat , quam posui, & quidem ex quatuor rerum Suecicarum scriptoribus Erico Vpsal. lib. v. pag. 329. sic habet: *Adversus Benedictum Stenonis Engelbertus indignationem conceperat , pro quadam, ut creditur , perfidia in regni negotio.* Perfidia hæc credebatur, quod suspecti essent pater & filius quasi clam facerent cum Danis , ideò ab Engelberto proscripti erant. Hoc convenit cum eo quod Laur. & Olaus Petri tradunt , Benedictum Stenonis ex Engelberto Örebrogæ quæsivisse, *Num per eum sibi liceret in regno permanere.* Idem postea Benedicti F. Magnum in insula Göksholmiæ vicina ad eum repetiisse. Quod etiam confirmat Messenius Scondiæ illust. t. 2. *Engelbertum in procinctu constitutum vir nobilis Benedictus Suenonis publica fide impetrata convenit de sua & filii ob imputatum Danicarum partium favorem proscriptione cum ipso vehementer expostulans &c. infirmum ac inermem ne fariè trucidat.*

Publico momumēti defūcto Orebroæ positi elogio) quod hujusmodi est: ENGELBERTVS. NATIONE. SVECVS. PARVVS. CORPORE. ET. MVLTA. PRAECLARA. COMPLENS. OPERE. REGEM. ERICVM. POMERA-

NUM.

359

HISTOR.

NUM. EXPVLIT. DE. REGNO. VICIT. CIVITATEM. STOCHOLMENSEM. PLENAM. DACIS. ET. TEVTONICIS. ET. FUGAVIT. ILLOS. DE. REGNO. AC. RECVPERAVIT. AMISSA. REIPVB. BONA. AD. DEBITUM. OMNIA. STATVM. VIRILITER. REDVCENS. A. QVODAM. MAGNO. BENEDICTI. SVECO. MALVM. PRO. BONO. REFERENTE. IN. BONA. FIDE. NEQVITER. OCCISVS. EST. CVIVS. ANIMA. REQVIESCAT. IN. PERPETVA. PACE.

Quasi rebellionis pœnam regi dedisset. Alii tamen à rebellionis pœna liberatū eunt Engelbertum &c.) Hac de re Olai Petri in Chronico Suecię MS. tale est, sed medium & abiguum iudicium. Verba ejus ex Suetico in latinum sermonem versa sic habent: *Talem exitum habuit Engelbertus. Atq; si pro beneficio reputari debet, quod liberaret regnum à tali servitute, in quam*

inciderat, indigna ipsi gratia rependebatur, inprimis hoc modo, quod nulla pœna post ejus mortem subsequebatur. Magnus Benedicti enim, qui eum occidebat, planè liber noxæ pronunciabatur, & Marschus promulgabat literas per totum regnum, ut nemo hoc ipsi facinus exprobraret. A quibusdam pro levi jactura habitum, quod Engelbertus è medio sublatus esset. Si Engelbertus verò haberi debet pro seditioso & rebeli contra legitimum suum Magistratum, omnes seditiosi exemplo ejus timeant suo. Krantzii verò Hist. Dan. lib. VIII. cap. 18. hujusmodi de eo est elogium : Engelberto nomen erat viro clarissimo & patriæ amantissimo. Quem non dominandi amor, non lucri cupiditas sed oppressorum commiseratio provexit ad rem gerendam. Denique Illust : Steno Bielke, p.m. non minus eruditus quam prudens quondam Regni Suec. Senator & in Pomerania legatus ac præfectus, in Discursu suo Politico quem olim Tubingæ, quum istic studiorum causa degeret, publicè habuit de Iure Regio th. 9. pag. 26. 27. hoc bellum pro necessaria & justa defensione agnovit, ubi sic disserit : Populo quidem non ultio, sed interdum defensio contra Principem invadentem conceditur, modò intra defensionis terminos maneat (cum scutum dandum sit subditis, sed non gladius, Liv. libr. 3.) præsentemque impetum, quando nullum aliud superest remedium, propulset. Non autem ideò à debita obedientia recedat, aut Principem ^[*** Editor's note: Print here says "Princtem".] suum imperio nudare affectet, sed gratiam & clementiam ejus imploret, & quando Princeps offendere, statim se populus defendere desinat.

Si

Z 3

360

OBSERV.

Si defensio hac moderatione instituitur, inter rebellionis species neutiquam recensetur. Sic David contra iniquum insultum R. Saulis se defendit 1. Sam. 22 &c. Eodemque modo Sueci seculo superiore adversus intolerandam sævitiam Regis Erici Pomerani trium borealium regnorum Principis, ejusque iniquorum præfactorum, duce Engelberto Dalecarlo felici auspicio bellum gesserunt defensivum. vid. etiam Barclaius 3,8. in fin. de Regno & Regal. potest.

Ad vitam Christophori.

Inconsultis Suecis) vid. Chronicon Regum Daniæ Anonymi ab Erpoldo Lindenbrogio editum in V. Christophori, Eric. Vpsal. lib. V. Hist. Suec. pag. 353. Chytr. lib. IV. Chron. Saxon. p. m. 345. & 632.

Ad vitam Caroli Canuti.

Krantzius Hist. Suec. [?] [*** Editor's note: Print here illegible: One letter missing.], 39. Primum omnium regum de quo extat memoria, ex infimo nobilitatis gradu electum. Contrarium patet ex Ioh. Magno in vit. Caroli Canuti, & genealogia ejusdem apud Paulinum in Hist. Arctoa. In ejus epitaphio est:

Antiquis regibus ortus avis.

Corruptione suffragiorum elatum) Meursius in V. Christiani I. Regis Dan. Carolus, ut erat maxima cupiditate regni flagrans, clam effecit, ut suffragia & cum iis quoque regnum interverteret. Hæc ex epitome Historiæ Regum Daniæ Anonymi à Lindenbrogio editi habet, ubi sic in V. Christiani I. Carolum contra trium regnorum solenne fœdus privatis quorundam suffragiis violenter intrusum esse Regem. Sed aliter author in V. Margaretæ: Et quoniam, inquit, in electione Erici regis Dania primum habuerat suffragium, (quod erat contra leges Vnionis, per vices tribus regnis electionem dari volentes) qua temeritate & arrogantia offensi Sueci, statim elegerunt sibi proprium

regem Carolum Canuti. Hinc patet, vel sibi contradicere authorem, nec antecedentia satis considerare, vel illum qui scripsit hoc compendium, alium fuisse ab eo, qui produxit & continuavit ad sequentes reges. Quod etiam Cl. Suaningius in Prolegomenis Chronologiæ Dan. pag. 29. innuere videtur, ubi ita scribit: Erpoldus Lindenbruck historiam compendiosam ac succinctam Serenissimorum Daniæ Regum, ab incerto authore conscriptam, & postea ad Christianum IV. deductam reliquit.

Si

361

HISTOR.

Si vera sunt, quæ feruntur) vid. Eric. Vpsal. lib. v. Hist. Suec. pag. 357. 358. & Ioh. Magn. 22, 19. Ericus Vpsal. tamen lib. vi. p. 386. omnibus modis procurasse electionem fieri, per quam & in qua ipse pervenerit ad coronam (hæc sunt ejus verba) non dissimulat.

Si verò pro næniis ex quorundam mente habenda) inprimis Pontani lib. X. Hist. Dan. pag. 618.

Ad vitam Christierni I.

Ambitioso, rebelli & ulciscendi cupido animo) Chytræus lib. iv. Hist. Sax. p. m. 346. Carolus intestinis dissensionibus & procerum aliquot rebellione, quorum Archiepiscopus Vpsal. dux erat, ejectus. Olaus Petri in Chronico Suec. MS. Hic primus fuit episcoporum qui regi rebellavit, quod ipsi postea infeliciter cessit. Verbum Dei erat ipsi commissum, quo reprehenderet Carolum, non gladius. Ericus Vpsal. lib. vi. Hist. Suet. p. 388. Sentiens rex Carolus Archiepiscopum cum sibi adjunctis obstinato animo & implacabili odio contra salutem ejus unanimiter conspirasse. vid. quoque Paulin. Hist. Arct. lib. 2. cap. 64.

Ad Vitam Stenonis Sture.

Obnitebantur subditi, eum dismittere recusantes) Krantzius Suec. Hist. lib. V. cap. XLII. Quem gubernatorem deputavere regni, ea fuit modestia, ut diu populus regem non desideraret.

Inconsulto Senatu) in Chronico tamen Gothlandiæ Danico ad annum 1482. dicitur hoc cum consensu Senatus factum.

Ad V. Iohannis II.

Insidiarum suspicionem) vid. Petr. Parv. & Meurs. in vita Ioh. pag. 36. 37. 38. Sed de his insidiis nihil Annales Suetici, nihil Chytræus in Histor. Saxon. ad annum 1401.

Ad vitam Stenonis Sture junioris.

Vltra decies eentena millia aureorum ex regnis aquilonaribus Romam corraderet) Hoc ipse Ioh. Magnus circa finem Historiæ metropolit. in qua agit de Episcopis regni pag. 110. edit. Rom. testatur.

Balunsåås) Quidam Balingsåås. In Historia Danica Meursii est Salingsåås, sed, ut videtur, vitio typographico. [*** Editor's note: In all instances here, the letter "å" is printed in Fraktur type.]

ACTA

Z 4

*** End of text.